

نمدی
(Letters)

منیر مومن

نمدی

بنی آدم کہ ودی بیت تہ آئی چاگردہ لبزانی امبارے
 بُجیت ء لبزانت کہ تبء دار آنت ،
 بلئے زندگی دزمالء درد ء درمان هر دو گرنچ آنت ،
 ء گرنچ کہ بُجیت بویے تالان بیت،
 کپودرانء وتی زمانگ یات کئیت،
 بنی آدم چه بنی آدمء گُجا سست کنت ، الئمء اے
 سیالدارى برجم دارگی انت

نچين

- 04 بوهيرين صباء (صباء دشتياريءِ نامء)
- 05 مهروانيں آصف (آصف شفيقءِ نامء)
- 08 دانائيں آصف (آصف شفيقءِ نامء)
- 13 فدا!! (فدا هملاءِ نامء)
- 18 ديدگيں پزير (پزير جي ايمءِ نامء)
- 24 دُرْدانگيں صادق (صادق صباءِ نامء)

(صباء دشیٹاریء نام)

بوھیریں صباء

دُروت!

اچ تئی مھراں سرکیلیں نمدی آتک ء سربوت۔ ہڈا تئی ساھگء
پما دیرے بکنات۔

راستی ہمیش انت کہ منی جُھد مُدام تی دلبڈیانی وامدار
بوتگ۔ ء چد ء پیش کہ من کلہ یے بلوچیء نبشتہ بنگیچ گُتگ آت۔
تو ہما وھدی ہم وتی مھروانیں دانک گُلوہ گُتگ آت آت ء پمن آنک
ہماہانی کئیپ برجاء آت کہ تئی اے نمدی سربوت۔ ہزار منت برے
برے من انچو ماراں کہ مئے کڑا لبزانکی رویہ نزور آت۔ ہر کس
آدینکےء دیمء اوشتاتگ ء بوت کنت پمشکہ مئے چاگردء لبزانکی
ایمانداری کَمیں پولنگ انت۔ بلئے تو ہما کَمیں مردمانی تھا ئے کہ
چرے آدینکء گلامیء رگ آتگ ئے۔ پمشکہ ہرجاگہ کہ شہمے گندئے
وتی گواہیء ریکارڈ کن ئے۔

اللہ تئی عمر ء جان دُراہی بہ دنت۔

تئی کستر

منیر مومن

12 مئی 2009

مہروانیں آصف شفیق

من تئی باز مئت واراں کہ تو وتی کاگد پما شاتک گت۔۔۔ ء
 من مدام ہمے امیت داراں کہ تو وتی سوچ ء سلاہاں پما دیم دئے ۔
 مئے جُہد ہمیش انت کہ ما ”گدار“ پیلہیں لبزانکی دروشمے
 بدئیں۔۔۔۔۔ ء اے ابید شُمے مہراں بوت نہ کنت۔ بلئے من جیڑ
 اتگ ات کہ تو سرجمیں تاکبندے بابت ء چیزے نبشتہ کن ئے ء مئے
 رهدربریء کن ئے۔ بلئے تو تھنا وتی لچہ ء دستونکے بابت ء ہر
 گتنگ۔

ما ردی باز کن این۔۔۔۔۔ اسلے یک تاک یا تاکبندے
 ہمنچو وهد کہ دیگ لوٹ ایت باز برے مئے کرا پہ آئی ء اینچو وهد
 نہ بیت۔ پرچا کہ انگت مئے نیمگے لبزانک نبشتہ کنگ ء شنگ
 کنگ، سرجمیں کارے نہ انت۔ مئے ہما مردم کہ اے کارے کنگے
 انت اصلے چہ وتی وهدے چیزے چیزے دمان دُر انت ء اے نیمگے
 جن انت۔ پمشکہ ردی پشت کپنت ء ”گدار“ ء تھا اوں کمپوزنگ ء
 پروفے بازیں ردی یے در کثیت۔ بلئے چرے ردی۔۔۔۔۔ بے دلگوشی
 ء نا دزسیاں ابید ہرچی کہ تو نبشتہ گتنگ آہانی گیشواریء کمیں
 کناں۔

ما تئی دستونک چھاپ گت لچہ نہ گت۔ ایشیء تھا ادارہ
 پالیسیء ہج جیڑہ نیست۔ بس ہمے یگیں سبب بوتگ کہ شریں
 ساجشتے ابید مہکمیں فارمے ء وجودے اتک نہ کنت ء من امیت کناں
 کہ تئی پیمیں دانائیں سنگتے منی کم گشگے جوان پوہ بیت۔ بیا نوں
 تئی دستونکے سرا نمبر جننگ ء ”انت“ نبشتہ کنگے بابت ء کمیں
 ہر کنیں۔

تو گشتگ کہ توامیں تاکبندے تھا شُما تھنا منی ء ظہور راجے
 گونڈ گپتگیں لبز نمبر جتگ ء گیشنتگ انت۔ آدگہ کسی نمبر نہ جتگ
 انت ۔ تئی اے ہبرے پسہ وت تئی جستے تھا پدر انت۔ بلئے تو نہ
 جیڑ اتگ من گونڈ گپتگیں لبز بس ہما جاگھاں نمبر جتگ انت کہ رد

(ردیف) ءِ تھا اتکگ اَنت۔ ءِ دستونک ءِ تھا ردءِ بستار ءِ تو و سرپدئے۔
اگاں شائر گُونڈ گرگ مہ لوٹ ایت اوں ردیف آئی ءِ لاچار کنت ءِ گُونڈ
گرگ پرمائیت بلئے ردءِ ابید دگہ ہر جاگہ ءِ شائر یا لبزانت وتی
تب۔۔۔۔۔ پسند یا سیاہگ ءِ لوٹ پدا لبزانت گُونڈ گیت۔ بزاں دگہ ہر
جاگہ شائر یا لبزانت ءِ رضاءِ گون لبز گُونڈ گرگ بنت ۔ بلئے دستونک ءِ
رد ہما جاگہ اَنت کہ شائر تب ءِ رضاءِ اوں ماں نیاریت ءِ آئی ءِ لاچار
کنت کہ لبزانت گُونڈ بہ گیت۔ ہمے ہاترا تھنا تئی ءِ ظہور راج ءِ
دستونک نمبر جننگ بوتگ اَنت کہ ادا اے جیڑہ رد (ردیف) ءِ تھا
اتکگ۔

تو نبشتہ کُنگ کہ من تئی دستونک ءِ تھا ۱، ۲، ۴ رد نمبر جنگ
اَنت پرچا کہ ادا ” اِتاں ” ءِ جند اَنت ” اتنت ” نہ اَنت ۔ ۱، ۲ نمبر تئی
دستونک ءِ مطلع اَنت کہ چوش اَنت۔

لشکر ءِ چہ سستگیاں بور سوار اِتاں

بستگ اَٹ پاداں دگے بیگار اِتاں

من و سرپد بوتگ اِتاں کہ تئی مطلع ءِ تھا تھنا ” سکتہ ” ءِ عیب
ماں اَنت بلئے تو گون وتی گیشواری ءِ بُن رہبندی عیبے اوں ماں کتگ۔
پرچا کہ اگاں تو ” اِتاں ” گُشگ لوٹ ئے ءِ واحد متکلم ءِ صیغہ کارمرز
کنگ ءِ گُڈا اے مصرعہ بُن رہبندی حساب ءِ اے وڑ بوگ لوٹیت۔
لشکر ءِ چہ سستگیاں بورے سوار اِتاں

یا

لشکر ءِ چہ سستگیاں بور سوارے اِتاں

بلئے ” لشکر ءِ چہ سستگیاں بور سوار اِتاں ” گُڈا واحد متکلم ءِ
صیغہ بوت نہ کنت۔۔۔۔۔ ادا تو ” من ” ءِ فرض کُت نہ کنتے۔ ءِ
وہدے کہ اولی مصرعہ ءِ تھا ” اتنت ” اَنت تہ دومی مصرعہ گون
ہمائی ءِ بندوک اَنت آ و لازم ” اتنت ” بیت۔

ءِ تئی ہما شیئر کہ آئی ءِ را (۴۱) نمبر جنگ بوتگ ایش اَنت۔

دور داتنت روچ ءِ شپ دریائے

گون کئے دل کھر اِتاں چو زار اِتاں

دانائیں “آصف

منا اے ہبرے ارمانِ انت کہ تئی مندی پَسّہ پتو دلجمی
 نیاورتگ۔ بلئے تئی اے گپِ راست نہ انت کہ دگہ باز جُست پاد
 اتکگ۔ پرچا کہ تئی اے نوکتریں مندی تھا ہچ جُشیں جُست نیست
 ءِ نئیکہ تو گوں لبزانکی رہبند ءِ ایمانداری ءِ جُشیں چیزے دیما آورتگ
 کہ مردم آئی ءِ لبزانکی چیزے بہ پهم ایت ءِ ہبرے دیما بہ بارت۔ تئی
 اے مندی بید ءِ لیس ءِ پلّیس ءِ پوتاری ءِ دگہ ہچے نہ انت۔ من تئی
 مندی پَسّہ ارزان ترین رنگے ءِ دو تچکیں ہبر نشتگ ات کہ ”
 گدار“ ءِ توامیں وانوک آہاں سرپد بوتگ انت، ابید ءِ دانائیں آصف۔
 چہ تئی اے مندی نوں جاور ہال اے پیئم گیشگ انت کہ
 تئی تکانسری لبزانکی نہ انت بلکیں نفسیاتی انت۔ ترا ہچبر اے گمان
 نہ بوتگ کہ کسے تئی یا تئی نشتگیں چیزے بابت ہبر کنت۔ ءِ
 نوں کہ تئی مندی پَسّہ تئی کڈن کننگ ءِ رند من کہ پَسّہ نبشتہ
 کنگ۔ نوں ترا وتی نام ءِ گرائینگ ہمنچو وش بوگہ انت کہ تو اے
 سلسلہ ءِ برجہ دارگ لوٹ ئے۔ بلئے لبزانکے تھا تنہا کار ءِ ساچشت
 پشت کپ انت ءِ بستار دار انت۔ وش منی ---، خوشہ چینی ءِ
 نفسیاتی کمپلکس اناں۔

نووں کہ تو مندی نبشتہ کُتگ گڈا بیا تئی مندی کمیں چاراں
 بلئے منا بہ بکش کہ من تئی ایر کتگیں پولنگیں سرہالان Repeat نہ
 کناں۔ ءِ مندی ہر بھر پَسّہ مندی رد ءِ بندے حساب نبشتہ کناں۔
 (1) واجھیں آصف! تو وتی مزن گندی ءِ لائقے بیہال ئے۔
 ”کاگدیں بادگیر“ ءِ چھاپ نہ کننگ ءِ دستونکے چھاپگے جُست تئی
 اولی مندی تھا آست انت۔ تو کہ وتی نشتگیں ہبراں اینچو زوت
 شמוש ئے گڈا گوں تو چے گلگ کننگ بہ بیت۔
 کمیں وھد کش ءِ وتی ہما مندی پدا بوان۔
 تو وتی توامیں کمپلکساں منی نام پرچا کنائینگ ءِ ئے؟

من گُشتگ ابید ء مهکمیں فارمے ء شَرّیں ساچشت وجودے
 اُتک نہ کنت۔۔۔۔ من ”ساچشتی فارم“ نہ گُشتگ ۔ هر گپے پَسہ
 دیگے هاترا اَلَم اِنْت کہ مردم ء تھا هما هبر ء پهمگ ء توان به بیت۔
 من گُشتگ کہ ”کاگدیں بادگیر“ ء فارم نیست۔ ایشی ء متلب اِنْت کہ
 لچھی فارم ئے نیست۔ اگاں تو زان ئے کہ فارم ئے اُسْت گُڈا تو باید
 اِنْت کہ فارم به گیشینت اِنْت ء هبر تچک به کُتیں بلے تو دیوالانی
 پُشت ء چیر بوگ ء ئے ۔

شما پرچا بیہال بئے کہ هر زبان ء لبزانک ء وتی تب ء ربیدگ
 بنت۔ رَم لچہ یک لبزانکی تهرے ء چہ رو برکت ء پیداک اِنْت ء
 روبرکتی زبانانی تب ء ربیدگ ء گون نژیکی کنت یا آ زبانانی راجدپتری
 ربیتاں گون هوار اِنْت۔ بلے بلوچی ء و بل رودراتکی آدگہ دیما شُتگیں
 زبانانی تھا هم داں روچ ئے مروچی رَم لچہ ء پہ وتا جاگہ ء بستر
 دَرگیتک نہ کتگ۔ بلوچی ء سندھی ء یلہ دئے عربی، فارسی ء اردو ء
 رَم لچہ باز نبشته کتگ بوتگ۔ (بلے نبشته کتگ ء پرینگ دو
 جتائیں چیز اِنْت) بلے آہانی لبزانکی ء شیئری بالاد چی اِنْت؟

تئی گناہ نہ اِنْت ۔۔، هر هما مردم کہ سنگ ء نزور اِنْت رَم
 لچہ پرائی ء Short cut ہے۔۔۔، بلے لبزانک ء شپ پہ Short Cut روچ
 نہ بیت ۔ فارسی ء احمد شاملو ء پیٹمیں شائری هم وهدے دیما پہ
 رَم لچہ ء تَرینیت تہ شائری آئی ء سرا توازه کنت ۔۔۔۔ ء نوں تو وتی
 حد ء کساس ء وت بچار۔۔۔۔ منی اے گناہ ء بس هُدا ء جند منا
 بکش اِنْت کنت کہ من تئی ء احمد شاملو ء نام یکیں دُرچہ ء گپتگ اِنْت۔
 (2) اے سرهال ء چیرا تئی نبشته کُتگیں دُرسیں گپ پہ مُپت
 ئے هُدا اِنْت۔۔۔۔۔ تو کہ منی گُشگ ء متلب ء سرپد نہ بئے گُڈا پَسہ ء
 چے نبشته کن ئے ؟

من زاناں کدی گُشتگ کہ لبزانی گُونڈ گرگ هراب اِنْت یا عیبه
 ۔۔۔۔۔ اے نشان ء نمبر بس همے هاترا جننگ بوتگ اِنْت کہ اسل لبز
 ء گُونڈ گپتگیں لبز به گیش اِنْت۔۔۔۔۔ تو روایت ء هبر ء کن ئے ۔۔۔۔؟
 1950 ء بگر دانکہ مروچی ترا چنچو کتاب ۔۔۔، ماھتاک ء تاکبند

(3) ہر ہما زہگ کہ پاکستانِ سرکاری وانگجاہاں ہشتمی کلاسۂ وانگۂ انت، آرٹیکل ناؤنۂ بابتۂ ہمچو زانت کہ تو نبشتہ کتگ۔ بلئے اے رھبند بلوچیۂ نیست۔ تھنا بلوچیۂ انّاں دگہ بازیں زبانان ہم نیست - انچو کہ بلوچیۂ The متبادل لبز نیست ----
ہمے پیئم آرٹیکل ناؤنۂ رواج ہم نیست۔ ءُ ہر ہما زبانۂ کہ The ۂ ہاترا وتی لبز نیست گڈا اودا ہر حاصیں چیز بقول تو ” درچک یا جنگل “ کہ خاص بوت آئیۂ نامے پر کننگ بیت ءُ نشان کننگ بیت---- ترا باریں کدی سماء بیت کہ تو بلوچی نبشتہ کننگۂ ئے ءُ بلوچی وت یک زبانے ءُ آئیۂ وتی بُزھبند ءُ وتی تبے - بلوچی زبانۂ سند بلوچی کلاسیک انت کہ چہ اودا ما وتی زبانۂ لبرانی تیجکیں کارمزی ءُ توامیں بُزھبندی لوٹاں چار ات ءُ تپاس ات کنیں --- اگاں تو کمیں ہم گوں بلوچی زبان ءُ لبرانکۂ دل پھک بوتین ئے گڈا تو درور چہ بلوچی کلاسکۂ داتگ ات۔ چہ آرٹیکل ناؤنۂ انّاں۔ بلئے واجہ----- مردم اگاں وتی واپاں وتی چادرۂ چیرا مانا بہ کنت پاشک نہ بیت۔ اے نیم حکیمی ءُ نیم ملائیۂ ویلۂ علاج تھنا ایمانداری انت۔ ءُ لبرانک ابیدۂ توکل ءُ ایمانداریۂ نبشتہ کننگ نہ بیت۔

(4) اے سرہالے تئی چیرے زبانے ہیر کنگے چہ ہمے
 پدّر بیت کہ چہ منی گُشگے ابید ترا چہ آدگے مہلوکے ہم اے

سرپدی رستگ کہ تئی مقطع وزنہ نہ انت۔۔۔۔۔ شگر انت۔۔۔۔۔
البت ترا انگت سکتہء بابتہء کسہ نہ گشتگ۔ گڈا واجہ کمیں محنت
وت ہم بکن۔ توامیں عمرہء اے کارہ کننگہء بگندے تئی سنگت ء
ہمراہ ہم گوں کیت مکن انت۔

سکتہء عیبہء سیادی بیشک گوں سنگہء انت۔ بلے سکتہ ء
سنگہء پُرشگہء تھا تپاوت آست۔ پہ سکتہء شیئر پولنگ لازم و بیت
بلے چہ سنگہء درنثیت۔

(5) مرچی زمانگ باز دیما شتگ۔۔۔۔۔ شنگکاری نوں چہ
شوق ء شگلہء گوستگ ء کسبے جوڑ بوتگ۔ دنیاہ تھا انوں ہمچو
روتاک۔۔۔ ہپتگی تاک۔۔۔ ماہتاک۔۔۔ تاکبند ء کتاب شنگ بوگہء
انت، آچہ انچیں ادارہانی نیمگہء بوگہء انت کہ اودا کس پہ راجی
ذمہ واری یا شوق گوں نہ کپتگ۔ ہر کس کہ اے کارہ کننگہء انت
آوتی تب ء کسہی ذمہ واری یے پیلہ کننگہء انت کہ آئی جوابدہ
انت ہم۔۔۔۔۔ بلے گواچن ایش انت کہ اے دُرسیں ہبرانی دیم پہ
دیمیء توئے آصف ابید ء قرآن حکیمہء منا دگہ یک چُشیں کتاب ء
تاکبندے پیش داشت نہ کنے کہ آچہ پروفہء پھک ء پلگار بہ بیت۔
آصف تئی اے دستونک کہ ایشیء تھا سکتہ۔۔۔۔۔ سنگ یا
دگہ ہر نزوری یے مان انت اے من تئی نامہء پر نہ بستگ۔

ء تو اخلاقیات نامہء گرے منا کنگ کثیت۔ بیا کمیں ترا تئی
اخلاقیات پیش داراں۔ ہمے روچہء کہ تو وتی اے نمدی منا ای میل
کنگ ات۔ ہمے یگیں روچہء تو منا فون گت کہ

تو۔۔۔۔۔ ”سر من نمدی ای میل کنگ“

من۔۔۔۔۔ ”شر گتگ آصف، باز مہربانی“

تو۔۔۔۔۔ ”بلے من تاکدیمانی سرا نمبر جننگہء شمشتگاں، بچارے
کہ تاکدیم پُشت ء دیم مہ بنت“

من۔۔۔۔۔ ”بے گم بو، من ئے چاراں“

تو۔۔۔۔۔ ”بوت کنت لہتے جاگہاں پروفہء ہم مان بہ بیت۔ آہاں
بگر گوں ء من یک پرنٹ آؤٹ ئے ہم کشان ء دیم ئے دیاں“

نوں آصف جان ایش انت تئی اخلاقیات کہ تو وتی یک چار
 تاکدیمی نمدی یے ہم پروف گت نہ کنئے ء پدا یک 3 یا 4 صد تاکدیم
 تاکندے مردماں پروف اخلاقیات شون دئے - گڈا مردم ترا چے
 بہ گشیت ؟

6- شائری زبان دیم بارت ، شودیت ء پلگار کنت۔ بلئے اے
 کارے ہما مردم گت کن انت کہ آھاں زبان ء ساجشتی فارم ہر دوئینانی
 سرا دز رس بہ بیت۔ اے کارے اجازت اگاں ہر شنبو ء نمبو ء دیگ بہ
 بیت گڈا نہ شائری پشت کپیت ء نہ زبان۔

شائر زبان ہچہ نہ کروج ایت - - - - بلکیں زبان چاگردے
 روشنیں کشک رندیت - - ، زبان دیم ر۱گ ء امکاناتاں ودینیت - اے
 Double Standard کہ ردانک ء تھا بُرہبندے راست کار گرگے
 ہیالداری ائم انت بلئے شیئر تھا ائاں۔ اے گپے بس انچیں مردمے
 گشت ء من ات کنت کہ آئی ء و شیئر نہ مرینیت یا زبان -

بچار چنچو نزوریں عڈرے تئی کہ ” بلئے شائری وھدے
 شیئر ازمی ضرورتاں پیلہ کنت۔ پہ بُرہبندے عیب یا زبان منطقے
 رہبندانی پروشگ ء چہ عیب دار نہ بیت۔“

بلئے تئی دستونکے تھا ازمی نزوری گیشتر انت - آھاں کئی
 گونچانے دور دئے -

ء گڈ سرا سرجمیں گدار ء تھا ترا لبز ”شانک“ پہ کچہ چینیء
 دست کپتگ ، مبارک بہ بیت۔۔۔ بلئے واجہ اے لبز ”شانک“ نہ انت
 ”شاتک“ انت کہ ایشیء ”شات“ ہم گش انت ء ”شاتک“ ہم۔۔۔۔۔
 زاناں Common Sense ہم ہدائی دادے ء اے ہم راستے کہ
 ے فکر ہر کس بقدر رہمت اوست

منیر مومن

(تاکبند ”گدار“ 6 پسنیء منت)

(فدا ہمل نام)

فدا!

چہ زندگیء ہچ چیز ڈن نہ انت۔ راستی سگیں زیبائیں
 چیزے، بلے زمینء منہ وار انت۔ انچو کہ انسانء یگیں زمین جتا
 جتائیں ہدا بُدانی سرء بھر گنہ۔ ہمے پیم زمین آم راستیء بھر
 کنت، وڑ وڑیں تهرانی تھا، جتا جتائیں دُروشمائی سرا۔
 لبزانک گوں زندگیء ہمراہ انت۔ باز جاگہء لہتیں گام پُشتء
 پش کپیت، باز ہندء ہمکوپگ انت۔ بلے ہر جاہء کہ لبزانکء زند،
 زمین ء انسانء نیامء تپاوت ہلاس گنہ، اودء زندء مہار لبزانکء دستء
 کثیت۔ پدا زند، زمین ء انسانء نیامء یک اوتاگے تچک انت کہ ہر
 سہیں ئے گوں یک دگرء ہمگرنج ئے کُتگ انت۔ ہمے اوتاگ نیچر
 انت۔ نوں نیچر NATURE تھنا دُرچک ء دار، ماہ ء استال، کوہ ء دریا
 یا گوات ء موسمانی نام نہ انت، منی نَزیکء ہما نیچر کہ لبزانکء
 لبزانک جوڑ کنت، آئیء تھا یک راجےء دودمان، زمینء وتی تب،
 ہزاراں سالانی زندگیء گوازینگء پد جوڑ بوتگیں ہما کرد کہ آئیء
 چہ آدگہ راجاں جتا کنت ء پگر کنگ ء جیڑگ ء ہما جتائیں انداز کہ
 یک راجےء میراث جوڑ بیت، اے دُرس نیچرء بھر انت۔
 زندگیء کرد ایش انت کہ انسانء زمینء سرء دُور بہ دنت،
 زمینء مہر ایش انت کہ آئیء بہ امبازیت ء انسانء بودشت اے کہ آ
 زمینء مہرء (کہ نیچرء شکلء موجود انت) وتی تھا جذب بہ کنت۔
 اگاں منی وتنء تھا یک مردمے آم غلام انت، منی وتن غلام انت۔
 پرچاکہ ہما یگیں مردمء پگرء تھا منی زمین ء نیچرء ہمنچو بھر کہ
 ہوار انت، آ یک غلامےء میراث انت ء اگاں وتن چہ غلامیء رگینگی
 انت گڈا مارا ہما یگیں غلام آم آجو کنگ کپیت۔ یک ہبرے زانگ
 لوٹیت کہ غلامی غیر فطری چیزے، نادراہی ء گنوکی گوں فطرتء

جُڑ آنت پرچاکہ وتی پُشتہء میراثے دار آنت۔ بلے غلامی باز تهنائیں
داگے، نہ دیمہء کسے داریت ء نہ پُشتہء ۔

من زاناں اے ہر ترا آجب سما دنت ، بلے اے انسانہ بُنگی
جیڑہ یے ۔ ء وھدے مئے سرھال شیئر انت گڈا ما اے جیڑھاں سرگوز
کُت نہ کنیں۔ پرچاکہ زندگیء اصیل ترین معنا آجوئی انت ۔ دنیاہ
توامیں مھذب کہ وجودہء آتکگ آنت ء آھاں ہمنچو پابندی کہ گوں
وت آورتگ آھانی تهنائیں لیکہ ہمیشہ انت کہ انسان ء آئی آجوئی
نیامہء ہما خلاء کہ است انت، پُر کننگ بہ بیت۔ برے فلسفہ ء
مھذبہء سنگ اے نیمگہء لیٹیت ء انسان چہ نیچرہء دُور روت ء وتی
آجوئیء رگینگہء دگرانی آجوئیء گُٹ گیر کنت۔ ء برے اے سنگ آ
نیمگہء گران تر بیت ء انسان ء آجوئیء نیامہء سند مستربیت۔

فدا! من چہ نبشتہء ہمے ہاترا پھریز کناں کہ ہر باز دُور
روت۔ منا شیئرہء بابتہء تران کنگی انت بلے بچار من سرگجا کش آنگ۔
بلے یک ہسابے اے ہر لازمی آنت، پرچا زان ئے؟ پرے ہاترا کہ
شیئر ء لبزانکہء را مئے سہل پسندیء باز تاوان داتگ۔ بلے ادہء منی
متلب تھنا بلوچ شیئر ء لبزانکہ نہ انت ، بلکیں میاں اُستمانی ء میاں
زبانی صورتہء شیئر ء لبزانکہ انت۔ حافظہء شیئرے گوشدارہ

شب تاریک و بیم موج و گردابے چُنیں حائل

گُجا دانند حال ما سبکساران ساحل ہا

شیئر ہما وھدہء شیئر بیت کہ شاعر زندگیء ہار ء شرتگہء تھا
بھر بزوریتہء ہر بہ کنت۔ زندگی یک پُر شور، زیبا ء جلوہء ناکیں
دمکے کہ ہر نیمگہء تئی چم کپیت چیزے نہ چیزے پہ تئی
دلگوشہء گوارچہء ساڑی انت ۔ نوں اصیلیں شاعر یا لبزانت ہما انت
کہ اے ندارگ ء جلوہاں Avoid آم مہ کنتہء وتی ذاتہء وتی ایوکیہء
اشانی تھا گار بوگہء آم مثیلیت ۔ گندئے گُشت کہ ” ایک تخلیق
طلسمات بے الفاظ کے ساتھ“ آطلسماتانی سلسلہ اصلہء ہمیشہ انت
کہ انسان گوں زندگیء ہما حدّاں ہوار بہ بیت کہ ترمپے آم پُشت مہ
کپیت ء انچو جتا بہ بیت کہ دریا یے گندگہء بیٹ۔

نوں دل گُشیت کہ ترا چہ بلوچی شاعریء چیزے درور بدے۔
 بلے اے پمَن گران تریں کارِ انت۔ پرچاکہ منا سنگت پہ زهر کننگے
 دل نہ بنت۔ ہمے ہاترا جُھد کناں کہ بس یک ء دو مثال بدیاں ء
 شاعر ء زندگیء بیگانگیء پدّر بکناں سے

ہتلی زار مکن بیگاہاں
 ساراں بے سار مکن بیگاہاں

بچار اے نہ کارے نہ ازمے -----، انسان، زند، نیچر دُرساں
 یلدے۔ گوں زبانء آم مسکرا بوگء انت۔ ہر لبزے کہ کارمرز بوتگ
 گوں غیر سنجیدگیء، بیگاہ کہ ردیف انت ہر جاگہ میت ء ناحقء
 جنجال انت سے

سرشپء لُٹانی نازرکیں توارے حال دنت
 چونیں نادانے کہ رٹوتیں دزگہارے حال دنت
 ہما سُبگی، ہما مسکرا کہ بُرزے شیئرے تھا انت، ادء آم جاور
 ہما انت، تھنا شاعر مٹ انت۔ دگہ شیئرے بچارے
 چمّاں اُفار کتہ ء دلء سگ اتہ
 تتی جتائی ہمے مشکلاء سگ اتہ

ہمنچو نزوریں شیئرے کہ ”چمّانی اُفارگ“ آم زوال انت۔
 جتائیء مشکلی سگگء انت بلئے شاعرے سُد نیست کہ زبانء منا
 رد داتہ ء مشکلء جند نیست۔ نوں چد ء گیش درور دیگ شر نہ انت۔
 پگر ء مارشت ء و لوٹ بے معنا انت۔ ہمنچو گاجیلیں لفظیاتے کہ دل
 بد بیت۔ پمشکہ بیا نوں دپء تامء ترّینیں سے

اچ لطیفانی پلّوئے کائے
 جی سمین بے پولء بہشتی ئے

بچار انسانء طلبء توانء کہ گواتء را ہم بہشت ء دوزہ پر،
 ایشیء را گُشت انسان ء نیچرے سیادی۔

دگہ یک شیئرے کہ سرہال ئے جتا انت بلئے ارواہ شاعر ئیگ
 انت، ہما انسان ہما انسانء نادزرسى، ہما نیچرے مادریں امباز، کہ
 مردم تچگء تھا آم دمء بالا کنت ء داوا پڑا آم ایمن بیت سے

اے مُرگ کہ شپاں نیم بال آنت
 بالاجہ کمانہ تیر آنت
 بلوچی لبزانکہ چُشیں مثال انگہ آم باز انت بلے بیا نوں دیمہ
 کمیں آنیمگہ ترینیں ہ
 زیبخودی طلب یا رمی گند حافظ
 چو مفلسی کہ طلبگار گنج قارون آست
 کمیں پگر بکن بچار کہ گنوکی یا بے وتی چوں گوں قارونہ
 گنجہ مٹ بوگہ انت۔ اے مردہ سہ (۳) عامیں لبز بیخودی یا مفلسی
 وتی شیئرہ تھا آرتگ ء آہانہ گجا بُرتگ ء سر گتگ۔ اے مردہ را وتی
 زبانہ حق پر نیست۔

دگہ یک مصرعہ یے بچارہ
 مجھ سے بہتے ہوئے آنسو نہیں لکھے جاتے
 من اگاں اے مصرعہ بابتہ ہچ مہ گشاں آم ترا سماء کپیت
 کہ شاعر گوں وتا، گوں زندگی، ء گوں وتی ازمہ چنچو نزیک انت۔
 دگہ یکہ دو شیئر انگت گوشدارہ
 ۱: ہر دیا سوچتا ہے ساری عمر
 رات کا سلسلہ کہاں تک ہے

۲: مکان بناکے اسے بند کردیا ورنہ
 یہ راستہ کسی منزل کو جانے والا تھا
 اولی شیئرہ بچار ”ساری عمر“ اش کننگہ پد ترا چے سماء
 کپیت۔ چراگ روک انت یا شاعرہ جند ء دومی مصرعہ تھا بچار کہ
 رات ”چہ شپہ ابید کجام کجام معناہاں دیگہ انت۔
 ء دومی شیئرہ تھا ”یہ راستہ“ چنکس پُر معنا انت، چنکس
 بلیغ انت۔ اے ”یہ راستہ“ یک انچیں مردمے آم بوت کنت کہ گُشگ
 بوتگ۔ یک انچیں راجے آم بوت کنت کہ آئی بودش (صلاحیت) پچ
 گرگ بوتگ انت۔ اے یک کسانیں جنکے آم بوت کنت کہ انگت کسہ

را گوں آئیءِ عشق کنگہ موہ نہ رستگ کہ آسانگ دیگ بوت۔ اے
و چنڈے راہ رواجی بزانت آنت۔

دگہ آم بازیں سر ءِ شاہ یے ، اے شیئر کش ات کنت۔ اے
اصلہء دلیل آنت۔ ازمکارہ گوں زندگیء ، گوں ازمء، ءِ گوں وتی ذاتہء
نزیک بوگہء ، وفاداری کنگہء۔

چُشیں درور سک باز آنت۔ اگاں دئیگ بہ بنت ہبر باز دیمہء
روٹ بلے من جزماں کہ من ہرچی پیشدارگ لوٹ اتگ آئیء تو ہمدا
گندے ۔

فدا! شاعر ءِ لبزانتہ جہتہء منا، ترا ءِ مئے آ دگہ توامیں
سنگتانہ آم ہما وفاداری درگیجگ کپیت کہ زندگی، زمین ءِ وتی ذاتہء
یکیں تارہ کماثیت۔ کمیں مشکل انت بلے پہ حقیں ازمکارےء اناں۔

تئی وتی -----

منیر مومن

پسنی

7.2.2007

(پزیر جی ایم نام)

دیدگیں پزیر جان-----

تو وتی هڏُءُ گوشت نه چار اِتگ آنت ، زمستان گنه ءُ شالءُ
 شُتگ ئے ----- چو وَ زاهر اِنت رکشه والهاں غوث جنت ءُ غوث
 آباد چو قلندرءِ درگاهءِ دُور بیت ----- بلئے ترا گپے بگشاں ؟ من
 وتی وانگءِ زمانگءِ که همودءِ بوتگاں ، منا شالءِ هما چیز که چه
 دُرساں دوست تر بوتہ ، آ شالءِ همے سارتی بوتہ ----- پرچاکہ دگہ
 هرچی آست آت ، کُل دُڻءِ آتنت----- درامد، درامد- بلئے یگیں
 همے سارتی بوتہ که مردمءِ هڏُءُ بنداں ایر کپته، شالءِ گوهرءِ مُدام
 منی تھا سئوت کشته ءُ من دُڻءِ بچکند اته ----- شالءِ سارتی چو
 هما مهگونگءِ اِنت که تو ستر وتا چیر بدئے کشک بدل بکن ، بلئے آ
 ترا درگیچ ایت----- ترا امبازیت ءُ دُسیت که منا تئی حاجت
 اِنت----- هیر شالءِ سارتیءِ مهر ءُ کهر هر دو وتی زیبائی یے دار
 اِنت----- نوں بیا کَمیں تئی جُستانی نیمگءِ کائیں -

روایت وَ اے پیم اِنت که یکبرئے من کَمیں خاکساری پیش
 بداراں ءُ بگشاں که من چُشیں زانتکارے نیاں- چه من باز لائق ءُ
 زانتکار ترین مردم آست، تو باید اے جُست چماهاں بُکتیں
 اِنت----- اے مئے کِرا روایتے که یکبرے انچیں گپ بکن ءُ پدا مزن
 مزنین هیرانی کوهاں جهلاد بکن - بلئے من چو نه کناں پرچاکہ منی
 ایمان اِنت که زانتکاری مریخ ءُ عطاردءِ رُستگیں دُرچکےءِ سرءِ نیوگے
 نه اِنت ، هر کس هما چیزءِ زانت که آئیا وانیت، آئیءِ پاساں بیت ءُ
 دَر ئے جنت----- تو که یک کارے کنئے گُڏا آئی زانگ الُمی
 اِنت----- بلئے زانت امتیاز نه اِنت، لبزانکءِ تھا امتیاز ایمانداری اِنت
 ءُ ایمانداری اگن کسےءِ سرشت یا ابرمءِ مان نیست آ ایشیءِ په وت
 چه پوراں هم آؤرت نه کنت-----!

تھر ہر کس در بُرت کنت، شیئر ء رَمء رپکاں ہر کس حاصل
گُت کنت، بلئے ابیدئے لبزانکی سنگینی ء ایمانء بے کچھیں دانک
کس نبشتہ گُت نہ کنت۔۔۔۔۔ پمشکہ ما 40ء 50 سال شیئر گُشگء
رند ہم چاگردء دگانی سرء کپتگیں جملہ آن ردیف جوڑ کنیں ء چو
شکء دستونکء قبرء سرء مک کنیں ء پدا وتی اندرء شاعرء تسلّا دئیں
کہ تو انگہ زندگ ئے ۔۔۔۔۔۔ تو چے گُشئے اے علمء کمّی انت یا
ایمانء ۔۔۔۔۔؟

بیا یک کسانیں درورے چاریں کہ ساچشت چوں کار کنت،
چوں پدَر بیت ----؟یک مردے ہر روچ وتا پاک ء پلگار کنت ء دُعا
لوٹیت کہ یا ہُدا منا نیک ء پھریزگار جوڑ بکن-----آئی دُعا قبول
بیت ء آ نیک ء پاک جوڑ بیت ----- بلئے پہ لبزانکء ہچ جیڑہ پاد
نئیت۔ یا اے مردے دُعا قبول نہ بیت----- آ ہمنچو دُعا لوٹیت بلئے
آئی بدی گیشتر وڈان بنت ، ہر روچ مستریں گناہ کناں بیت-----
اے پیئمء ہم لبزانکء گوشاں مورے نہ وارت----- مرد بزانت ،
مردے دُعا ء آئی تالہ ----- بلئے اناگہء دگہ مردمے پاد کئیت ء
گُشت کہ ” یا ہُدا منا نیک جوڑ بکن ، بلئے مرجی اُٹاں“

(O,God make me pious but not today)

گڈا ھمے دمانء لبزانک ء ساچشت وتی در ء دریگاں پچ کنت
ء اے دانکء امباز آنت ---- بچار چنچو کسانیں تپاوتے چنیں
مزنس کارے گت۔

بس ہمے But not today ءِ سہیں لبزاں اے جملہء را چہ
روچ روزینی دُعاۓء کُشِ اِت ءِ ساچستے جوڑ گُت۔۔۔۔۔ ہر ہما مردم
کہ آئیؔ تھا اے توان مہ بیت آ ساچستہ دژمن جوڑ بیت ءِ آئیؔ
کشکء ڈنگر جننگ ءِ جُھد کنت۔۔۔۔۔ برے مہذب ءِ نامء، برے
دودمان ءِ نامء، ءِ برے راج ءِ راجمان ءِ نیمونء ۔۔۔۔۔۔۔!

پزیر! بہ بکش، تتی جُست و انگہ ہما جاگہء ایر آنت۔۔۔۔ ء
من انگہ ہما تتی تکانسریء بابتء لبجگء آن۔۔۔۔ ہما تکانسری کہ
ترا ے ہمدیء نیستہ کننگء لاچارئے گُتہ۔۔۔۔ ء بگندئے تتی جیرُہ

ساجشتِ اصلِءِ آمیدِے۔۔۔گوں و تا۔۔۔گوں وتی چاگرد
 ء۔۔۔ءُ چہ ہر کسِءِ اے نازرکیں آمیدِءِ اُمیتِ دارگِ شیواری یے نہ
 اِن ت۔۔۔ منی پتو دُعا تہنا ہمیشِ اِن ت کہ بے کچھیں لبزِ نبشتہ کناں
 باتئے۔۔۔۔۔ دوست چنکسِ اِن ت ءِ دژمن چُن ت۔۔۔۔۔ اے ہسابِ ءِ
 دادِ تئی کار نہ اِن ت ۔ پرچاکہ اسیلیں نبشتہ کارِءِ یکِ ردِے (جملہ
 یے) اُٹیا ہمنچو دلجمِ کنت کہ آ تیوگیں دنیاِءِ دیمِءِ تہنا اوشتاتِ ءِ
 بچکندِ اِن ت کنت۔

20

هنکين کجام انت-----؟ اصله لبزانکء مردم انت يا چه دگه اداره
يهه پيداڪ انت ء بڙگه وتا هم سما نيست----- اے وڙين سلسله
هر لبزانڪء تها بنت ء آست انت، بلئه ديمه شتگين لبزانڪاني تها
اے جيڙه نه انت پرچاڪه اوده زانگ بنت۔

بازين لبزانڪاني علمي سند چو که مستر انت پمشڪه اوده
اداره زوت تر پجه آرگ بنت----- نامء گرگ نه تني مقصد ات ء
نئيڪه مني ، بلئه راستي هميش انت مئه لبزانڪء مزين ناماني تها
گيشتر مردم هما انت که آ لبزانڪء حق ء دليں مردم نه انت----- من
نه گشاں آ اے کاره په گوچلي کنگا انت، يا آهائه په گنت لبزانڪ
تاوان دئيگي انت----- بلڪين آ بڙگ وت هم نه زان انت که مئه
اصل جاگه گجام انت-----؟ پمشڪه اے تاوان مارا دُرساں رسگه
انت----- لبزانڪء هم----- چاگرده هم----- راجمانه هم----- منا
ء ترا هم----- يا و سگگي انت----- يا دربرنگي انت۔

تني دومي جُست سوشل ميڏيا ء لبزانڪء بابت انت-----
سوشل ميڏيا که تو گُشه گُڏا اے نام وت پڌر کنت که اے چي يه؟
ء ايشيء سنگيني داں گجام حده انت-----؟ اے يک چاگردي حاجت
ء روايه----- چاگردي هما حاجت که روچ روزيني انت----- وت
ماں وت کلوه ء هال----- سلام ء ذُراهباء ء اے دگه----- لبزانڪ
يک سنگينين ذمه واري يه۔ سوشل ميڏيا نه لبزانڪء سنگينيه جاگه
دات کنت ء نئيڪه همراه ئے بوت کنت----- اے پرے هاترا جوڙ نه
بوته----- بلئه ما هرچي که زورين آئيء کساس ، لوڻ ء گذر ء تب
ء ارزشت زانگه ابيد کارمرزئے کنين۔ اگن کسے وتي نبشته ريكارڊه
همده اير کنگ لوڻيت، هم هچ جيڙه يه نه انت ، بلئه چه سوشل
ميڏياه اے اُميت دارگ که اده لبزانڪي ثرانه بوت کنت، يا اده نگدي
ليکه ء دبستان گيشنگ بنت۔ اے انچائين ء پوچين هياله بيت-----
پرچاڪه اے يک انچين مچي يه که اده هر کسء مائڪے دسته انت
کوکار کنگا انت----- تو بلوچي لبزانڪء سره سوشل ميڏياه Effect
گپء که کن ئے----- گُڏا من ترا بگشاں که چيزه سره Effect کنگ

بزاں آئیؔ تھا جسدی یا جوہری بدلی آرگ۔۔۔۔۔ اے تھنا تئی لبزانکؔ
تھی حاجتے ءُ چمودؔ پیلہ بوت کنت۔۔۔۔۔ سوشل میڈیا بیت یا باندا
دگہ میڈیا یے بئیت اے میڈیاہانی وسؔ گپ نہ انت۔ سوشل میڈیا
بس ترا Public گت کنت تئی تھا بدلی آؤرت نہ کنت۔۔۔۔۔ ادؔ گیشؔ
چہ گیش ہمے بیت کہ تئی لہتے ہما نبشتہ کار کہ چہ وتی پر بندؔ
نبشتہاں دلجم نہ انت۔ ہریکے 4 یا 5 فیک آئی ڈیز جوڑ کنت، جتا
جتائیں نامان وتی گلا ءُ ستاءؔ دزگٹ بنت۔۔۔۔۔ سنگینیں شیئر ءُ
لبزانکؔ ایر جنت ءُ تخلیقیتؔ توازہ کنت۔

اے ماروان! چندے دانگ کہ تو گولڈلیف ڈبہ تھا دیستگ
انت، ہیرانی ہبرے نہ انت، ہر کس کہ وہدے گاماں آتک مہ کنت
گڈا لاچار بیت کہ پوش بہ رجیت ء و تا ستر بکت۔۔۔۔۔ اے ہم
انچیں جھدے کنگا آنت۔۔۔۔۔ بلئے مروچیگیں اولی لبزانکی ذمہ
واری ہمیش انت کہ ایشانی پجہ آرگء رند اے مارون! دانگ پدا
مارون! ڈبہ کننگ بہ بنت۔

تئی سیمی جُست نِگدِءِ بابتِءِ اِنْت۔ نِگد لبزانکِءِ ہما شعبہ اِنْت کہ چہ دُرِساں نازرکِ تِرِءِ حُساں تِرانت۔ مرچی دنیاءِ تہا سدانی ہسابِءِ نِگدی دبستانِ وجودِءِ اَتکِگِ اَنْت۔۔۔۔۔ بلئِے وائِے مئے نادزسی کہ ما انگہ بس نِگدِءِ نامِءِ گریں ءِ ساکم نہ بیں۔۔۔۔۔ بلوچیِءِ چہ بنداتِءِ نِگدِءِ سک باز کَمِی اِنْت۔ ما سپتِ ءِ ساڑاءِ کِچہ چینی نِگدِ گُشتِگِ ءِ سرپدِ بوتگیں۔ بلئِے اصلِءِ نِگدِ چُشیں چیزِے نہ اِنْت۔۔۔۔۔ ءِ اے نازرکیں کاگد کہ لیگارِ بوگِءِ اَنْت۔ تہنا تاوانِ ہمِے کاگدانی نہ اِنْت، بلکن اے کاگدانی لیگارِ پدا لبزانکِءِ ارواہِ سرِءِ رِچنت۔۔۔۔۔ اصل تاوانِ ایشِ اِنْت۔۔۔۔۔ بلئِے چرِے گُواچناں ابیدِ ہمِ مئے مرجیگیں نِگدی سرِءِ پُر چہ مئے گُوستگیں زمانگاں باز شرتِریں رنِگِے ءِ بوگِءِ اَنْت۔۔۔۔۔ نوں انچیں نِگدی نبشتانکِ اَلَمِ مردِءِ دیمِءِ گُوزیت کہ آئیِ نبشتہ کارِ زانت کہ من چِے نبشتہ کنگایاں ءِ کجامِ دبستانِءِ نبشتہ کنگایاں۔ پمشکہ مارا کَمِیں دلجمِ بوگِ لوٹیت، اگنِ دہ نبشتہ کارِءِ تہا یکِ ہمِ اسیلیں نبشتہ کارِے گون بہ بیت، آوتی

کارۂ کنت ۽ لبزانک وتی مردماں پچہ کاریت ، مہلوکۂ رزا انت ہمنچو
رد وارت کنت بوارت۔

بیا نوں تئی نمدی ۽ گڈسری جُستۂ نیمگۂ کائیں کہ منی
ہیالۂ نمدی ۽ مجگ انت۔۔۔ اے یک راجی ٹریجڈی یے کہ لہتے
بوتلانی تھا بندیں ساہدار چو مورۂ ساہ کشگا انت ۽ چو گرگشکۂ
واب گندگۂ انت۔۔۔ بلئے ایشانی ساہ کشگ ۽ واب گندگ ہر دو پہ
لبزانکۂ جیڑہ نہ انت، بلئے جیڑہ ایش انت کہ ڈروہگ گناہ یے۔۔۔
سپاہی کجام ہم سنگرۂ بہ بیت۔۔۔۔ اے ہاترا ایشانی تاوان راجمانی
ڈروشمۂ ہم رس اتہ ۽ لبزانکی ڈروشمۂ ہم۔۔۔۔ یگیں جنگجاء دو
سپاہیانی ہاترا دو (۲) رنگیں اخلاقیات وت گناہے۔۔۔ یگے ہاترا پہ
ڈیہہ ۽ ڈگارۂ ابیدئے جانۂ قربان کننگۂ دگہ ہچ راہ نیست ۽ دومی
سپاہی اگ بلوٹیت گڈا وتی آتراپۂ بدل بکنت۔۔۔۔ اے نہ چاگردی
اخلاقیاتے، نہ جنگی، نہ لبزانکی ۽ نئیکہ انسانی۔۔۔۔ کسے وتی ساہۂ
سارتیں ساہگۂ بارت ۽ رگھینیت ۽ وتا تسلا دنت کہ من سنگر بدل
گتہ۔۔۔۔ حق ۽ آمیدۂ رہبند پہ بٹاک بدل نہ بنت۔۔۔۔ ۽ ہمے پییم
ہمے بوتل نشیناں لبزانکۂ تھا ہم لبزانکی ۽ راجمانی اخلاقیات
ہمینچو مکس آپ گتگ انت کہ نہ لبزانک پش کپتہ ۽ نئیکہ داوا۔۔۔۔
راجمانۂ نیگیگ بوتگ انت لبزانکۂ ساہگۂ پناہ ئے زرتہ ۽ لبزانکۂ
تب کہ نہ وش بوتہ گڈا راجمانی ڈروشمۂ سلاہ بند بوتگ انت۔۔۔
اے ہما مردم انت کہ ایشاں ہچ سنگرۂ حق ادا نہ گتہ، پمشکہ ایشاں
بل چو مورۂ ساہ کش انت ۽ چو گرگشکۂ واب گند انت۔۔۔۔ تئی کار
لبزانک انت۔

روشنائیں لبز نبشتہ کناں باتتے۔۔۔۔۔۔۔۔

تئی وتی منیر مومن

19 ستمبر 2018

نمدی یے صادق صباء نام ء

دردانگیں صادق!

تئی نمدی ونت، چاڑئے گتہ یا تکانسر زانگ بُوگا نہ انت۔۔۔۔
 منی سگیں ہرابیں عادتے آست کہ مدام چہ وتا جُست کناں، بلئے وتی
 جُستانی جواب دئیگے بدلے واب گندگ بناء کناں۔ منی مدام واہش
 انت کہ من گوں وتی جُستانی پَسھاں دُچار بہ کیاں۔ ہمے ہاترا منی
 جُست ہر وھدے پَسہ بُوگے دیر جنت۔ انچیں موسمے ات کہ من
 وتی پَسھاں واب گندگ جُھدے اتاں کہ تئی نمدی آتک ء سربوت۔۔۔۔
 نوں سر پر نہ بُوگا انت کہ چماں بند بکناں یا پچ۔۔۔۔۔۔ بلئے فیصلہ
 تئی نیمگے بُوٹ ء من چم پچ گت انت ء تئی جُستانی نیمگے آتکاں۔
 تئی نمدی اولی بھر لہتیں مردم ء آہانی روئشتانی بابت انت۔ اسلے
 مئے ہسابے تو کسان ئے، نوک ئے، پمشکہ اے وڑیں مردمانی اے
 دابیں روئشتان گمجت بئے۔۔۔۔۔۔ بنداتے من ہم انچو بوتگان، بلئے
 چندے وھداں رند کہ اے مردم ء ایشانی چاگردی، اخلاقی ء ساچشتی
 قد کہ پدّر بوت گڑا منا ہچ نہ تور اتہ، بس ایشانی سرے کندگ آتکہ
 ۔۔۔۔ بلئے مردم داں چُنتے بہ کندیت۔۔۔۔؟ تکانسر بُوگ یلہ دات،
 کندگے دمبُرت۔۔۔۔ دگہ جے بوت کنت۔۔۔۔؟ ہچ۔۔۔۔۔۔ ء نوں پمن
 اے مردم، ایشانی روئشت ء لبزانکی بستار ”ہچ“ ء وڑا انت۔
 بلئے تو اشتاپ مکن، چندے وھدے رند ہما جاگہ کثیت کہ ترا ایشانی
 سرے کندگ کثیت، ء بس ہمے یگیں فیز انت۔۔۔۔۔۔ اے کہ گوست گڑا
 اے مہلوکے بستار لبزانکی ء ساچشتی گوناپے بس ”ہچ“ پش کپیت۔
 ستک باور بکن ایشانی زیرو بُوگا رند ساچشتے رمز ء اسرار پتو روشنا
 بُوآن بنت۔ انچو کہ ہورے پد نیلیں آزمانے سرے نکشیں شینک چوں
 جلوہ دئینت۔ ساچشتے چاڑ ء ملار مردمے ہمے رنگے سمبھین انت۔
 نہ تئی تکانسری بے سوب بیت ء نئیکہ تئی کندگے موسم مُپتے
 گوزیت۔ نوں بیا تئی جُستان چمے جنیں۔

صادق!

بنیادم بنداتِ گندیم، زُرت ء سُھرو گوں یگیں شِرپء کارمرز کُنگ
 اُنت بلے کُتہ کاری ء زانت کہ آھان بوتہ گُڑا ایشانی تھر، شِرپ ء نہاد
 جتا بوتگ اُنت۔ علم ہر چیزۂ گیشینیت۔۔۔۔۔ ء پدا مئے دمگاں انچی
 وھدے ہم بوتہ کہ مھلوک ء وتی نیزگاری سببۂ گندیم زُرت نہ
 کُتہ۔۔۔۔۔ زُرت ء سُھروء نان پتکہ ء وارثہ۔۔۔۔۔ نیزگاری ہم مزین
 سببۂ۔ علم نہ بُوگ یک نیمونے ء ایمانی دُروشمۂ نیزگار بُوگ دگہ
 یک سببۂ۔ مارا اے دوئیں اِلت گون اُنت۔ مئے مردم ہرکس کہ قلمۂ
 دستۂ کنت، گوشتِ مرئے کہ منا ساچشتکارے بہ مَن۔ کسے بزانت
 بلدے ردۂ بند دنت، اے مزین کارے، ایشی ء وتی شِرپے، وتی جاہ ء
 مقامے، اے دُرس است اُنت۔ بلے اے ساچشتے نہ اُنت، اگں کسے
 ہمے گپۂ بکنت، واجہ زھر اُنت کہ مھلوک منا نہ مَنیت۔۔۔۔۔ یگے
 گوستگیں مردمۂ شئیر ء رماں چنت ء مُچ کنت کہ گار ء بیگواہ مہ
 بنت۔۔۔۔۔ اے مزین جکانسری یے، گرانیں بارے کہ واجہۂ چست
 کُتہ، ہچ شک نیست، بلے بیا کہ پرے کارۂ واجہ ساچشتکارے نہ
 بیت۔۔۔۔۔ بلے اے راستیۂ سگگۂ تیار نہ اُنت۔ کسے ہالتاکی
 نبشتانکے نبشتہ کنت، لھتیں مردم وُشان کنت، وتی کارے کشیت۔۔۔
 یا کسے زاہ ء بد کنت ء دگہ نیمگے وتی گیگۂ وش کنت، ء پرے
 کارۂ ہم چاڑ اُنت کہ منا ساچشتکارے بُگش اُنت، اگں نہ گُش ئے
 واجہۂ سکرآت آسان نہ بیت۔

صادق جان!

مئے لبزانکی چاگرد انگہ اے جاگہۂ اُنت، مئے وانوکۂ چہ لبزانک
 وانگۂ پیسر اے وانگ لوٹیت کہ لبزانک چیا گُش اُنت۔۔۔۔۔؟ ہما
 گُجام چیز اُنت کہ مردمۂ سَجھیں زندۂ ہوردگ ریچیاں پوچ کنت ء
 غالب ء سیدۂ ذاتی نبشتہ کُتگیں نمدیاں ساچشت جوڑ کنت۔
 زبان لبزانکۂ اولی ء گُڈسری اوزار اُنت ء نگدکار مُدام گُش اُنت کہ
 پلانیۂ زبان کارمرزی زیبا اُنت، توانا اُنت یا ساچشتی اُنت۔۔۔۔۔ اے
 اسل گپ نہ اُنت۔ اے ہما اسل گپۂ گیشواریۂ جُھدے۔۔۔۔۔ اسل

اے اسل تپاوتِ انتِ ساچستی زبان ءُ لس زبانِ ----- اِدءِ نہ
لبزانی گران ءُ مُشکل بوگِ گپِ انت ءُ نئیکہ سہل ءُ ارزان بُوگِ-----
بس زبان تئی چاڑءِ، تئی دردءِ، تئی مارشتءِ وتی تھا انچو جاگہ بہ
دنت کہ زبانءِ آ یک چیزے جوڑ بہ بنت۔ ہما روچءِ کہ نبشتہ کارءِ
اے راز دَر بُرت ءُ نبشتہ کنگِ لائقِ بوت، آساچشت ءُ ساچستی زبانءِ
روشتانی بابتِ امنِ بت۔ آئیءِ کرا ہرچی گبشت۔

چہ علمۂ ہج چیز گستا بوت نہ کنت بلئے ہر چیزۂ وتی لوٹ ۽ گزر
۽ تب ۽ موسم بنت۔ لبزانک چُشیں چیزے نہ انت کہ کسے آئیۂ
لیباریٹریۂ بہ بارت ۽ ثابت بکنت۔ اے ہما جاگہ انت کہ ادۂ لبزانک
چہ بازیں علماں جتا بیت۔ فلسفہ ۽ نفسیات ہم جاگہ نہ جاگہ
لیباریٹریۂ برگ بنت بلئے ساچشت ہج اسٹیجۂ لیباریٹریۂ برگ نہ
بیت۔ ما ساچشتۂ بس پوستۂ ٹیسٹۂ ایر کُت کنیں۔ فارمیشن
ساچشتۂ پوست یا پیکنگ انت ۽ پڈر انت۔ اے ہم کم ارزشت نہ
انت بلئے 80 درسد بھر ساچشتۂ جوہر انت کہ آ ٹیسٹۂ نئیت
پمشکہ ما لبزانک ۽ ساچشتۂ علمے گُشگ ۽ مَنگۂ لہرزگیں۔ پرچا کہ
سرزاہری علم کُل ہما آنت کہ آہانی سر ۽ کار گوں {Surface} سطحۂ
انت۔ لبزانک ہم علمے بلئے مارشتی ۽ پگری سطحۂ۔ انچیں علمے کہ
مردم آئیۂ چہ وتی اندرۂ دربارت۔ انچو کہ آسۂ بابتۂ اگر ترا کس
مہ گُشیت ہم تو زانے کہ آئیۂ کرد چی انت؟ ساچشت چہ ڈنۂ بس
Appreciate کَنگ بیت، دَربرگ نہ بیت۔ دَربرگ ۽ کِشک ۽ دَر دُرس
اندری آنت۔ ہما مردم کہ ساچشتۂ چہ ہمینچو دُور Appreciate
کُت کنت آئیۂ ساچشتی توان ہمینچو گیش رُدوم زوریت۔ کینگ
داریں مردم بس آس کِشیت ۽ پُر رون کنت۔ ساچشت مہر ۽
Appreciation لوٹت۔

صادق!

لبزانک ءُ زندہ سیادی۔۔۔۔۔؟ سگیاں اجبیاں کسہ یے۔ اسلہ اے کسہ ہما مردماں جوڑ گرتہ کہ نہ زندہ مقام ءُ مرتبہ سرپد آنت ءُ نئیکہ لبزانک۔ ما زندہ جے سرپد بئیں۔۔۔۔۔؟ ہما ہرچی کہ مئے چمانی دیمہ بُوگا اِنت۔ اے سالی ہئور کم بُوته۔۔۔۔۔ مہلوکِ کشار شر نہ اِنت یا بشہ ہامین ہراب گتہ۔۔۔۔۔ اے رندی الیکشن مئے دلدوستیں پارٹی سیٹ نہ گپتہ پمشکہ ما ساچشت نہ بُوگہ گلگہ کنگاں۔ زندگی اگں کسے کِرا ایش اِنت، جیڑہ ہمیش آنت، گُڑا اے زندگی ساچشت ہاجت نہ اِنت ءُ نئیکہ ساچشت ہاجت اِنت کہ پرے زندگی پھرے بہ بندیت۔

یا مردمہ وتی بُراتے قبر گتہ ءُ پیداک اِنت، ءُ تو جُھد بکن کہ آئیء سوچ بدئے کہ ترا پُرس چوں دارگی اِنت؟ یا آئیء بہ دُس کہ گمجت بُوگہ اسل کساس چی اِنت؟ اگں لبزانک ءُ ساچشت ایش اِنت، گُڑا زندگی بید لبزانک شراِنت۔

بلئے گواچن ایش اِنت کہ نہ زندگی اینچو سادہ اِنت ءُ نئیکہ لبزانک ءُ ساچشت اے ہدہ ارزان آنت۔ لبزانک زندگی آدینک بہ بیت، جے کارہ کئیت؟ بلکیں زندگی لبزانک رگانی تھا چو ہونہ تچیت ءُ دانکہ اے وڑ مہ بیت، زندگی رنگ ءُ داب جے بنت، من نزانان۔۔۔۔۔ بلئے لبزانک ءُ ساچشت ہچہ کارہ نیانت۔ مارا انگہ کمیں گیشتر تکانسر بُوگی اِنت بلئے پہ چُشیں نعرہاں اِناں۔۔۔۔۔ بلکیں پہ حقیں زندگی پھمگہ، پہ اسیلیں ساچشت پد جنگہ۔ منا اے جُست نہ پہ زندگی شاتک بیت ءُ نئے پہ لبزانک۔۔۔۔۔ کسے آدینک چارگی اِنت تہ آدینک بچاریت، پہ ساچشت پریشان مہ بیت۔ پرچاکہ ساچشت زندگی ہما ہمراہانی کار اِنت کہ آئیء شہ رگہ جُنزان آنت۔ پہ بُروتانی شر کننگ ءُ ترازگہ آدینکے بس اِنت، لبزانک باید اِنت اینچو کم شرب کنگ مہ بیت۔

ساچشت گُجام ہم گوناپہ بہ بیت، منا یک وڑ کئپ کنت۔ زیمرہ دُروشمہ، پینٹگہ سورتہ یا شئیر ءُ فکشنہ رنگہ۔۔۔۔۔ بلئے

ساچشت بہ بیت۔ تھنا فارمیشن منا گون وت نہ بارت گون۔ ستر توانا
 ءُ زیبا بہ بیت، سان ئے زوت ہلّیت۔
 انچو کہ من پیسرا گُشتگ آت کہ زبان اولی ءُ گڈسری اوزار انت۔ زبان
 گیشینیت کہ ساچشت گُجام گُجام سنگراں جاگہ کنگا انت۔ اے ہبر
 زانگی انت کہ نن فکشن دُرشان تھرے اگن نبشتہ کارے تھا ساچشتی
 بود مان بوت تہ ساچشت ادّہ ہم ودی بیت۔ بلئے یک بُنگی تپاوتے
 شئیر ءُ فکشن ءُ نن فکشن تھا آست۔ آیش انت کہ شئیر ءُ فکشن
 دُرشان تھر نہ آنت، بلکیں ساچشت دُرشان در آنت۔ (آدگہ گپے کہ
 کسے چریشاں ہم ہالتاک ءُ نبشتانکے کارے بہ گیپت) پمشکہ ادّہ
 مردم تھنا پہ ساچشت شوہازے کثیت۔ وھدے کہ نن فکشن دُرشان
 تھرے، بلئے اگن ساچشتی بود ءُ کمال بہ بیت، مردم ادّہ ہم وتی کارے
 کنت ءُ وانوک بے ہچ نہ بیت۔ چُشیں درور دُنیا ءُ تھا سک باز انت
 کہ ساچشت نن فکشن تھا ہم جلوہ پیش داشتہ ءُ اے درچ انگہ
 برجاہ انت۔

تئی وتی

منیر مومن

21 فروری 2023